

Lekker laten lullen

LEKKER
LATEN
LULLEN

EN DAN BEN JE DERTIG

SUZETTE HERMSEN &
LIANNE MARIË SANDERS

Nieuw Amsterdam

© 2019 Suzette Hermsen en Lianne Marije Sanders

Alle rechten voorbehouden

Omslag © Loes Faber

Foto auteur © Emma Peijnenburg

NUR 400

ISBN 978 90 468 2506 8

www.nieuwamsterdam.nl

Voorwoord

Als je dertig bent, moet je het leven wel zo'n beetje uitgevogeld hebben. Een vast contract, een koophuis, stabiele relatie. Je weet het verschil tussen pinot grigio en pinot gris, en hebt Ali B. (met tegenzin) uit je muziekcollectie geschrapt.

Je doet vrijwilligerswerk, maakt vijfjarenplannen: toekomstige kinderen ingeschreven bij de opvang, pensioen op orde, jezelf gevonden hebben – bij voorkeur in een klooster in Nepal. Auto kopen, vijfdeurs. Hond. Spaarrekening. Niet meer zo- maar in het weekend om drie uur 's nachts met je gezicht over de straatstenen schuren. Kortom: je wordt geacht je volwassen te gedragen.

Nou, lekker laten lullen, zeggen Lianne en Suzette. Terwijl ook zij heus pogingen doen volwassen te worden (vuilnis scheiden, baby's vasthouden, zelfhulpboeken lezen), doen ze bovenal gewoon maar wat.

Zo heeft Suzette vrij veel moeite met het algehele fenomeen volwassen worden. Ze voelt zichzelf nog altijd vijfentwintig, en *levelt* doorgaans beter met haar tweeëntwintigjarige stagiaires dan met haar eigen leeftijdsgenoten. Want terwijl de ene goede vriendin na de ander een huis koopt, voor het altaar verschijnt en baby's baart, woont zij nog altijd samen met haar vriend in

het stikdrukke centrum van Amsterdam. Boven een karaoke-bar. Daar wil ze op zich wel weg, maar waar in hemelsnaam naartoe dan? Trouwen wil ze ooit, maar nu nog niet. Net als kinderen. Die vindt ze trouwens pas leuk als ze boven de achttien zijn.

Lianne begeeft zich op een heel ander gedeelte van de planeet. Dat haar vriendinnen baby's krijgen vindt ze prima, net als dat er allemaal mensen gaan trouwen. Zij bevindt zich voornamelijk in haar eigen hoofd. Waar het druk is, net als in haar huis. Haar huisgenoten maken haar horendol, dus gaat ze op zoek naar een betaalbare plek voor zichzelf in Amsterdam (ja, lach maar). En naast een rustig huis, wil ze ook een rustig hoofd. Want als ze in een burn-out belandt, blijken er meer problemen te zijn dan luidruchtig kauwende huisgenoten.

Niks vijfjarenplannen. Niks vijfdeursauto's.

Lekker laten lullen dus, al die mensen die zeggen dat alles sneller, leuker en beter kan. Je hoeft in dit leven eigenlijk alleen maar naar jezelf te luisteren. En een beetje naar ons.

Die keer dat we een bestseller schreven, maar elkaar wel de hersens in konden slaan

Suzette

In de zomer van 2016 kwam Lianne met het idee om samen met *LINDA*-collega Anouk een boek te schrijven over onze generatie. Daarin zouden we eindelijk eens tegen het perfecte Instagramplaatje aan trappen en gingen we de mensen wel even vertellen hoe het leven echt is. Inmiddels is dat helemaal hip en happening, jezelf kwetsbaar opstellen en make-uploze selfies durven posten als je net uit bed bent (leuk, maar doe toch maar gewoon niet), maar wij waren destijds enorm *avant la lettre*.

Het boek moest dus gaan over dat het leven naast leuk soms ook gewoon saai is. Dat je na een lange maandag ook nog eens in de pleurisregen naar huis moet fietsen en je vriend curry heeft gekocht. Terwijl jullie een úúr daarvoor nog hadden afgesproken dat jullie broodje kip met avocado zouden eten. Ja, dat weet je vriend, maar alle avocado's in de Appie waren hard, en hij had écht geen zin om helemaal naar een andere supermarkt te lopen om daar weer samen met twintig chicks in alle avocado's te moeten knijpen totdat er heus wel een keertje één rijp zou worden. Van beursheid. En of je ook nog even zelf wilt koken, want Ajax speelt. O ja: ja hij weet ook dat je niet van curry houdt: 'Maar ja.'

Zo'n boek.

Zeik niet zo werd de titel, en als je dat over je eigen boek mag zeggen: het werd een groot succes. Oké, we werden niet de volgende Saskia Noort, Paulien Cornelisse of Nietzsche, maar we verkochten meer dan tienduizend exemplaren. En dat is veel in boekenland. Al helemaal als het een debuut is. We belandden paginagroot in *Het Parool* en hadden binnen een week een tweede druk in de schappen liggen. *Metro* wijdde praktisch een hele krant aan ons en bij de AKO prijkte het boek wekenlang in de Top 10. Van alle kanten kregen we foto's van ons boek toegestuurd en bijna iedereen stelde daarbij dezelfde vraag: 'Dit hebben jullie vast groots gevierd?'

Nou, niet bepaald.

Wie denkt dat een (succesvol) boek schrijven alleen maar hosanna is: bij ons was het zo leuk nog niet. Waar het schrijfproces en de boekpresentatie nog lachen en gieren waren, was alles wat er verder bij kwam kijken voornamelijk brullen.

De eerste vijand die we maakten was een vooraanstaande fotograaf die de portretfoto's voor onze achterflap zou schieten. Op zijn website hadden we gezien dat hij de ene prachtige plaat na de andere had gemaakt. Hij had zelfs Mandela voor zijn camera gehad. Nou, dan weet je het wel. Dachten we.

Toen we een week na de shoot de geselecteerde foto's van onze uitgever voorgeschoteld kregen, gingen we zowat van ons stokkie. We waren alle drie van mening: niet hip, niet cool, je ziet al onze rimpels (RIMPELS?!), en we lijken totaal niet op onszelf. En de sepia-achtige kartelrand rondom onze foto's – als waren we rechtstreeks uit een slecht bezochte westernfilm weggelopen – konden ook écht niet. Maar, geen probleem, we mailden de fotograaf zelf wel even terug. Met het verzoek of hij alle drieduizend foto's even naar ons toe wilde sturen zodat we zelf een favoriet konden uitkiezen. En of die af-grij-se-lij-

ke cowboyranden weggehaald konden worden. De mail werd nooit beantwoord.

Onze uitgever moet ook ontzettend opgelucht zijn geweest toen de verkoop van het boek stagneerde. Tijdens de boekpresentatie hield hij een in-ieder-geintje-zit-een-seintje geestige speech, waarin hij eens te meer duidelijk maakte dat de titel van het boek bepaald niet op onszelf van toepassing was. Ach, dat viel toch wel mee? We klaagden inderdaad dat hij te weinig kaas van pr-zaken had gegeten en beoordeelden alle vijftig voorstellen die hij voor het boekomslag liet maken als 'spuuglelijke Paint-ontwerpen'. Maar verder...

Toen het boek eenmaal was uitgekomen, verliep het ook tussen ons drieën niet bepaald soepel. Vergelijk het maar met de Spice Girls. Een bij elkaar gezet groepje, met totaal verschillende karakters. Voor de buitenwereld zag alles er misschien als peace en girlpower uit, maar ondertussen vond Mel C. Mel B. maar een aansteller en was Geri van mening dat Victoria in hemelsnaam wel een keer mocht lachen. Inmiddels weten we allemaal dat Victoria de laatste is die (nog altijd niet) lacht, maar goed. Ons succes vieren, dat deden we dus niet.

Zo verschillend als we zijn, zo verschillend gingen we met het succes om. Anouk leek het allemaal vrij weinig te kunnen schelen, Lianne ging bijna ten onder aan alle prikkels en wilde het liefst dat het voorbij was, en mij benauwde het vooral.

Ik weet nog dat ik ooit een interview met Filemon Wesselink las waarin hij vertelde dat zijn succesvolle tv-carrière een zware last op zijn schouders was. Eerst dacht ik: Vriend, jij verdient geld met presenteren onder invloed, door de paardenstront lopen en in een pornofilm acteren. Ik weet niet wat zwaarder op mijn schouders zou drukken, je succes of het feit

dat je ouders ook een televisie hebben. En daarna dacht ik: Je hebt succes, wees gewoon tevreden.

Hoe onbeduidend ons succes eigenlijk ook was – het was immers maar een leuk verkocht boekje in Nederland –, ineens begreep ik wel wat Filemon bedoelde. Ik had voor het eerst in mijn leven het gevoel: ik moet iets zien vast zien te houden. Het kan nu niet alleen maar beter gaan, maar ook slechter.

Een boek schrijven met z'n drieën, leuk, maar nooit weer

Lianne

Ja, dat eerste boekie van ons. Wat een ellende. Ik leerde vroeger altijd dat van ruilen huilen komt, maar als ik het succes van ons boek had mogen inleveren voor een dikke vette vakantie, had ik geen traan gelaten. En nu vloeiden ze rijkelijk. Rij-ke-lijk.

Ondertussen kijk ik er gelukkig niet meer zo zwartgallig op terug. Maar heftig was het wel.

Nog een uitdrukking die mij vroeger met de paplepel is ingegoten: bezint eer ge begint. Nou, dat was kennelijk een beetje weggezakt. We waren als kippen zonder kop aan het project begonnen terwijl we elkaar niet echt kenden, onze verwachtingen niet uitspraken en vooral de eerste tijd zo beleefd mogelijk met elkaar probeerden om te gaan. Alvast één tip voor ongeveer alle relaties in je leven: krop je gevoelens niet op, daar wordt het leven niet leuker van. (Je hebt nog geen tien bladzijden gelezen en nu al waar voor je geld.)

En dan moet je verder, hè? Met leven. Na zo'n boek. Sommige mensen dachten dat we 'binnen' waren. Daar moest ik zo hard om lachen dat ik het soms nóg hoor nagalmen. Weet je wat, ik doe het je eerlijk uit de doeken. Ik zei net tegen Suus op WhatsApp: 'Vind je jouw stuk over het boek niet iets te negatief?' En ze zei: 'Hoe het echt is, toch?' Dé zin die we altijd voor ogen houden als we een stukje gaan schrijven. Geen opleukerij, maar eerlijkheid.

Vijfduizend euro.

Dat hebben we per persoon gekregen. Voor al die maanden schrijven, huilen, kутten in Paint om dan GODVERDOMME ZELF WEL EEN COVER TE ONTWERPEN, interviews geven, lezingen houden en elkaar de hersens inslaan. Vijfduizend euro. Ik kan je vertellen: dat is voor een zzp'er zonder pensioenregeling geen vetpot.

En toch is daar ons tweede boek. Nou ja, ons, ons. Van Suzette en mij. Na ook de nodige trammelant tussen ons twee, besloten we samen tóch een vervolg te maken. Want wat is er leuker dan herkenbare stukken schrijven over het echte leven? Van knipperlichtrelaties tot koophuizen en van een burn-out tot godallemachtig blij op de bruiloft van je beste vriendin. Het leven van twee totaal verschillende mensen die een doodnormaal leven leiden. Net zoals jij.

Ik werd ineens onzeker over mijn schrijfkunsten (en waarom ik nooit anonieme nummers opneem)

Suzette

Kort na het verschijnen van ons boek werd ik gebeld door een onbekend nummer. Omdat ik een trauma heb overgehouden aan anonieme bellers en nummers die ik niet herken, nam ik niet op. Dat trauma zit zo. Op de middelbare school had ik een bijbaantje bij een bonbonwinkel. Daar werkte ik iedere zaterdag, samen met een goede vriendin. Op een gegeven moment kwam er nog een meisje bij ons werken. Ik noem haar hier voor mijn eigen veiligheid even Kim, maar als ik de pech heb dat ze dit leest, dan zal ze zichzelf ongetwijfeld in het verhaal herkennen. Kim was jonger dan wij, ik geloof dat ze zestien was. Alsof ze zes was (en wij veertig) doopten we haar om tot Kimmetje.

Een jaar later, mijn vriendin en ik studeerden inmiddels, zag ik op Facebook dat Kim een kind had gekregen. Een tienermoeder, OMG. Dit moest natuurlijk even met de oude schoolvriendin worden gedeeld. Ik stelde een bijzonder volwassen sms'je op: 'WTFEEEEEE!!! Kimmetje heeft een kind gekregen!!! En echt een hele lelijke!!!' Toen ik op 'verzend' drukte, zag ik dat ik het bericht niet aan mijn vriendin had gericht, maar aan... Kimmetje.

Een enkeltje naar de hel voor Suzette Hermsen.

Kimmetje had godzijdank mijn nummer niet in haar telefoon staan, maar wilde zeer begrijpelijk achterhalen wie haar

baby lelijk had genoemd. Heel lelijk zelfs. Ze heeft die dag wel vijf keer mijn nummer gebeld. Je begrijpt: ik nam niet op en heb ook nooit meer een onbekend of anoniem nummer durven op te nemen.

Terug naar dat telefoontje van kort na ons eerste boek. Het was de interim-chef van *LINDA.meiden*. Op mijn voicemail (lang leve de voicemail) sprak ze in dat ze ons boek had gelezen en zich afvroeg of ik een column wilde schrijven voor het decembernummer. Nadat ik me had afgevraagd of het eventueel zou kunnen gaan om een verlate wraakactie van Kimmetje (nee, *get over it*), belde ik terug. Natuurlijk, natuurlijk, natuurlijk wilde ik dat. Ik was vereerd.

Maar toen moest ik aan de slag. En ineens had ik voor het eerst in mijn leven last van faalangst. Ja, ik had net een boek geschreven, maar daarin waren we onze eigen baas geweest. Ik had er alle kak van de wereld in kunnen zetten (én gezet) en nog zou het zijn uitgegeven. Nu zouden er grote magazinebazen over mijn tekst heen gaan én er vervolgens ook nog eens een mening over hebben. Ik kreeg het Spaans benauwd en deed een week over een stukje van 450 woorden.

Het stuk werd goed genoeg bevonden en geplaatst. Ik kon weer rustig verder met mijn leven.

Niet veel later werd ik weer gebeld. Of ik het leuk zou vinden om de vaste *LINDA.meiden*-columnist te worden. Voor deze columns zou ik mijn generatiegenoten observeren om daar vervolgens hilarische en scherpe teksten over te schrijven. Tim Hofman zou de andere columnist worden. Maar hij zou over iets anders schrijven.

Tim Hofman. Ik kreeg er meteen weer een paniekaanval van

en zag al helemaal voor me hoe het gesprek tussen Tim en zijn vriendin die avond zou verlopen.

Tim: 'Heb jij de *LINDA.meiden* weleens gelezen?'

Vriendin: 'Nee, dat is toch een tijdschrift voor tieners? Hoezo?'

T: 'Nee, het schijnt een blad voor millennials te zijn. Ik vind die naam ook moeilijk gekozen. Hoe dan ook, ik mag er een column voor schrijven.'

V: 'O, wat geinig. Wie zijn je voorgangers?'

T: 'Ik heb echt geen idee. Weet alleen dat ene Suzette Hermsen de andere column schrijft.'

V: 'Wie?'

T: 'Ja dat vroeg ik me ook al af. Echt nooit van gehoord.'

V: 'O. Mmm, nou dan zou ik er nog maar even goed over nadenken. Je verbindt je naam er wel aan.'

Met dat gesprek in mijn achterhoofd ging ik aan de slag. Dat werkte niet bepaald motiverend, want ik was inmiddels kwaad geworden op Tims vriendin. Ik vond dat ik na die ene column in het decembernummer al wel vredig kon sterven, en zij noemde een column 'geinig?'

Het schrijven ging niet al te best. Elke zin die ik opschreef vond ik lelijk, stom en al helemaal niet hilarisch en scherp. Uiteindelijk wist ik na dagen zwoegen toch weer iets op papier te krijgen dat ik op durfde te sturen. Het grote afwachten kon beginnen, en deze keer zag ik een gesprek tussen de grote redactiebazen voor me.

‘Had je al tijd gehad om naar de columns voor het volgende nummer te kijken?’

‘Ja, die van Tim is heel leuk, lekker uit de losse pols. Maar die van Suzanne...’

‘Ze heet Suzette’

‘O ja, Suzette. Ja, ik weet niet wie met het idee is gekomen om haar een column te geven, maar ik heb de neiging om het hele stuk om te gooien.’

Twee nachten sliep ik bijna niet. Oké, dat is niet helemaal waar, maar áls ik een slechte slaper was geweest dan had ik geen oog dicht gedaan. Elke keer dacht ik: hoe hoger je reikt, des te harder je kunt vallen. En ik had het gevoel dat ik nu al zou vallen. Ik checkte wel zestig keer per dag mijn e-mail om te kijken of er al een reactie op mijn column was gekomen. En uiteindelijk kwam die. De eindredacteur had een paar kleine aanpassingen gedaan, maar verder was-ie leuk.

Hij was leuk. Hij was gewoon leuk. Ik vergaf Tims vriendin haar kutopmerkingen en kon met een gerust hart weer verder met mijn leven. Een maand dan, want dan mocht ik weer met een doorwrochte millennial-column op de proppen komen.

Ik wilde een huis voor mezelf in Amsterdam (ja, lach maar even)

Lianne

Vanaf mijn achttiende tot mijn achtentwintigste woonde ik met huisgenoten. En daar was ik in de zomer van 2017 niet meer zo over te spreken. Dus tegen iedereen die het horen wilde (en dat was eigenlijk niemand) klaagde ik daarover. Elke ochtend schoot ik rechtop in bed als mijn huisgenoot haar bakje yoghurt met muesli klaarmaakte. Mijn kamer grensde aan de keuken en ze roerde zo hard in haar bakje dat ik me er altijd over verwonderde dat de bodem er nog in zat. Het enige wat ik haar na moest geven, was dat ze geen koffie dronk maar thee. Als ik ook het geluid van de Nespresso-machine had moeten doorstaan, weet ik niet of ze nog had geleefd.

Het werd tijd om een huis voor mezelf te zoeken. Ik fleurde al helemaal op bij de gedachte dat ik wakker zou worden van mijn eigen wekker in plaats van iemands brakke tosti-lucht. Douchen in een badkamer met alleen mijn haren in het putje. De afwas eindelijk laten staan. Niemand die op ongelukkige momenten een sleutel in de voordeur stak, want ja, het was ook haar huis. Nooit meer op een schoonmaakrooster te hoeven kijken. Elke dag uren in pyjama gewoon een beetje aanrommen. Man, de hemel was er niks bij.

Maar ja, een huis voor jezelf vinden in Amsterdam, dat was nou niet bepaald een eitje. Er zijn pogingen gedaan tot wereld-

vrede die soepeler verliepen, zeg maar. Ik las in de krant talloze horrorverhalen over mensen tussen de vijftintig en vijftendertig die al jaren naar een betaalbaar huis zochten. En inschrijven voor een sociale huurwoning hoefde je ook niet meer te doen: de wachtlijst was vijftien jaar. Volgens iedereen was er maar één optie: via via. En dan een beetje geluk hebben.

Dat advies nam ik ter harte. Voor niets komt de zon op, en zelfs dat is twijfelachtig in Nederland. Dus ik plaatste berichtjes op social media dat ik een huis zocht en tikte om de tien minuten ‘huurwoning Amsterdam’ in op Facebook om te zoeken in openbare berichten.

Ik schreef me in bij Funda, Pararius, Marktplaats en helpikbenwanhopiggeefmegodverdommeenhuis.nl. Ik begreep niet hoe mensen een fulltimebaan konden combineren met het zoeken naar een huis, want ik had al moeite om daarnaast af en toe een boterham in m’n mond te proppen. Mensen die zeggen dat je van liefdesverdriet lekker dun wordt, kan ik vertellen: van een huis zoeken in Amsterdam ook.

Eindelijk had ik beet. Via Facebook kwam ik op een advertentie van een betaalbaar – ook haast godsonmogelijk – huisje, om de hoek van m’n oude huis. In de Rivierenbuurt. Mijn lievelingsbuurt. Het was een schattig appartementje, met een aparte slaapkamer, jarendertigkozijnen en een nieuwe keuken. Toen ik rondgeleid werd, was ik gelijk verliefd. Maar ik vond wel dat er erg veel mensen waren op dat moment, zeker twaalf. ‘We hebben vierhonderd reacties gekregen’, zei het meisje dat het huis bewoonde. Ah, vandaar. ‘Dus we hebben er veertig uitgenodigd,’ vervolgde ze. De moed zonk me in de schoenen. Véértig mensen. Waaronder een hoop stellen. Waarvan er al vijf om me heen trippelden. Jonge stellen die elkaar verliefd in de ogen

keken nadat ze het uitzicht op het kleine parkje zagen in de rustige buurt. Die zichzelf daar al zagen spelen met hun toekomstige baby, want ja, een huis voor achthonderd euro in de maand in Amsterdam geef je nooit meer op. Ik kreeg het huis niet.

Daarna ging ik m'n eisen bijstellen. Achthonderd euro, negenhonderd euro, ach ja, als ik dat kon betalen, kon duizend euro misschien ook wel. En een balkon of tuin, ja, nee, dan moet je niet in Amsterdam gaan wonen als je naar buiten wilt. Een keuken met afzuigkap? Koken doe ik toch nooit. Wonen in een rustige straat? Nou, dan kon ik net zo goed gelijk naar Drenthe verhuizen. Op een gegeven moment vroeg ik me af of een douche nou écht nodig was. Tegenwoordig wast toch niemand meer z'n haar.

Ineens werd ik via via geappt over een studio voor negenhonderd euro in de maand, zo'n vijfentwintig vierkante meter. Werkte dat via via dus toch. Ondertussen lag ik in m'n eigen huis met hartkloppingen van ergernis in m'n bed, dus de nood was aan de man. Ik ging kijken bij de studio en hij bleek aan een heel drukke straat te liggen. 'Ja, je wordt 's ochtends wel wakker van de tram.' Maar goed, dan kon je tenminste wel gelijk aan het werk om die negenhonderd euro bij elkaar te schrapen. Er was geen wasmachine en er kon geen bank in. Slapen, eten en douchen en dan hield de boel wel zo'n beetje op. Ik besefte dat ik voor dat geld net zo goed in een hostel kon gaan zitten. En daar kun je nog wassen ook.

Ik zette alle zeilen bij en reageerde ook op studio's op Kamernet. Dat had immers in m'n studententijd ook prima gewerkt en misschien was ik op deze manier mijn concurrentie te slim af. Ik vond een studio op de Albert Cuyp. Dertig vierkante meter, achthonderdvijftig euro in de maand. Per direct. Voor Amsterdamse gegripen een buitenkansje.

Ik mocht komen kijken en de hoop laaide weer hoog op. De eigenaresse vertelde dat, omdat ik als eerste had gereageerd, ik het mocht hebben als ik het wilde. Ik kon me nergens op concentreren die week en dacht alleen maar: o mijn god, misschien wordt dit wel m'n nieuwe huis. Het leek te mooi om waar te zijn.

Woensdagavond om acht uur mocht ik komen kijken. De markt was opgeruimd, het schemerde en de bewoonster had gezellige lampjes aan. Een knus huisje, vond ik. Er zat een barretje tussen de keuken en de woonkamer en het bed stond verscholen achter een inbouwkast. Je had dus echt een zitgedeelte en dat leek wel een droom. Het was bijna een appartement in plaats van een studio. Het meisje dat er woonde, had een ander huisje gevonden, ongeveer even groot en vlakbij. Ik dacht: maar waarom? Je zit hier toch fantastisch? Ik voelde me even als God in Frankrijk. Ik zei volmondig ja en een paar dagen later trok ik erin. Bij daglicht. En ineens begreep ik in één klap waarom de vorige bewoonster met gierende banden vertrokken was.